

CSIKILAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

<p>Nyerteszség és kiadóhivatal: Savoboda József könyv- és papírkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők. Telefon hívószám 2.</p>	<p>Egyes lap ára 20 fillér. Hirdetési díj előre fizetendő.</p>	<p>FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL ÜGYVÉD.</p>	<p>Nyitási cikkeket soronként 40 fillérért közöltetnek.</p>	<p>Megjelenik minden szerdán. Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetési díjak a legelőszőbban számítottatnak. Késiratok nem adatnak vissza.</p>
---	--	---	---	--

Visszavont törvényjavaslat.

Günther igazságügyminiszter végrehajtási törvényjavaslatát már régóta foglalkoztatta a sajtót. Könyveket lehetne írni az elhangzott véleményekről, amelyek többé-kevésbé a javaslat ellen irányultak.

A javaslat, mint legújabb jelek, eljutott megérdemelt sorsához: visszavonták és egy új, módosított formában való kidolgozásra átadták az igazságügyi bizottságnak.

Helyesen. A végrehajtási törvény revízióján egykönnyen átsiklani nem lehet, ez a törvény végébe legjobban a nép anyagi érdekébe. Két érdeket tekintet törvény: a hitelezők és az adósok érdekét.

Mindenesetre az ideális álláspont szerint a végrehajtási törvénynek olyanok kell lennie, amely egy a hitelezők, mint az adós érdekét teljesen kielégíti.

Tekintve, hogy két ellentétes érdekről van szó, azt mondhatjuk, hogy ezt lehetetlen elérni. Mindenesetre arra kell törekedni, hogy a két ellentétes érdek kivételével megközelítessék.

A jelenlegi javaslat, amelyet visszavontak, ezt nélkülözi, amennyiben egy oldalulag vitte keresztül a revíziót, úgy szólva az adós szempontjából operálta a törvényt. Az egyoldalúság volt a javaslat megölője.

Mindenesetre a törvényhozóknak az adott viszonyokkal számolniuk kell; különös tekintettel kell lenniük a szociális élet nevezetesebb jelenségeire, de mindezt csak addig és úgy tehetik, ameddig az anyagi igazságon nagy csorba nem esik.

Az anyagi igazság feloldozásával a szociális betegségeket gyógyítani nem lehet, nem szabad.

Különösen az ügyvédek éppen ezen elvi álláspontból kiindulva ellenzték a javaslatot és így kezezték oda hatni, hogy a javaslat törvényerőre ne emelkedjék.

A célzott el is érték. Vannak azonban nagyon sokan, kik a javaslatellenes akciókat helytelenítették s durva tévedéssel vádolták az akció vezetőit. Szerintük tévedés van a dologban és ez a tévedés a törvény meg nem értéséből ered. Mert ez a törvény — úgy mond — nem a hitelezők megrontására készült, csupán az apró egyének megvédelmezésére, a könyörtelen és minden emberbaráti érzést nélkülöző előbbi törvény ellenében.

Ime a nagyfokú egyoldalúság meg nyilvánulása. Feledik a célzott, a törvény célját, feledik az anyagi igazság elvét, amelynek figyelmen kívül hagyásával pedig törvényt alkotni nem lehet.

Tény, hogy ha az igazság szigorú szemüvegén vizsgálják a dolgot, még a most érvényben levő végrehajtási törvény is humanus, tehát más tekinteteket is figyelembe kell venniük, így tekintettel kell különösen lenni a szegény emberek érdekeire is; amde csakis erre lenni tekintettel, ez már helytelen dolog és rendellenes eredményeket idéz elő.

Az is igaz, hogy olyan állapotot kell teremteni, amely lehetetlenül tegye, hogy bárki, de főleg a szegény ember olyan mértékben vegye igénybe a hitelt, vagy hogy valaki olyan mértékben hitelezzen, hogy családjá és az önmaga léte, existenciája veszélybe kerüljön.

Azonban a hitel megbuktatásával ezt a célzott kitűzni, nagyfokú megmondolatlanságra vall.

Tény, hogy ezer és ezer szegény ember könnyelműen veszi a hitelt igénybe; de még többen vannak, akik csak szükségben folyamodnak kölcsönhöz. Már pedig a kisebbségért nem szabad a többséget feloldozni.

Reméljük, hogy a módosításnál úgy a hitelezőre, mint az adósra egyaránt tekintettel lesznek; csakis így fog a végrehajtási törvény revíziója üdvös lenni.

Madéfalvi emlékoszlop megkoszorúzása.

Mint lapunk egyik megelőző számában említettük, brailai magyar honfitársaink körülből 50-en folyó hó 5-én Madéfalvára érkeztek, hol őket az allomáson Madéfalva, Rákos és több szomszedei közösen lakossága várta.

A romániai magyarok megérkezésük után nyomban az emlékoszlophoz mentek, ahol Rákos közseg érdemes plebánosa Fekete Imre meleg szavakkal üdvözölte. Az üdvözölő beszéd elhangzása után a brailai férfiak „Járjatok be minden földet” című hazafias dalt énekelte el, majd Lichtenstein A. zarándokcsapat vezető emök előtt az alap talapzatára és egyszerű, szíveshöz szóló szavakkal esetele az oszlop történetét. Egy szem sem maradt szárazon az ezerekre menő hallgatóság közt. Beszede körülbelül a következő volt: „Madéfalvi Veszedelem! Mily gyászos emlékek kelnek fel szívünkben. Itt e helyen tamadtak meg ártatlanul, orvul a székelyeket és gyilkoltak meg, mintha hóherok lettek volna, pedig igaz hazafiak voltak. Elegendetül szolgáljon azonban azon körülmény, hogy az utódok nem méltatlanok az elpusztult székelyekhez, kegyelettel őrzik emléküket most 140 év után. Fényes bizonyosság erre a turul madárral díszített emlékoszlop.

De nemcsak az itthon élő honfitársak emlékeznek meg nagy halottainkól, hanem még a bérceken túl Romániában Brailán lakó magyarok is kerestük az alkalmat, hogy a vértanúk iránti halankat külsőleg is kifejezésre juttassuk; kerestük az alkalmat, hogy mutassuk meg, hogy nem feledkezünk meg edes hazánkról, hogy Petőfi szavai nálunk is vizsgálva találtak: Nem felejt el meg az ősi székely vér, minden cseppje drága gyöngyöt ér!”

Beszéjének bármi rosszat is a kivándorolt magyarokról, nem törődünk vele, habár sajnos vannak közöttük különösen is olyanok, akik a magyar becsület megrontói, de ezeket a társadalmi körünkől kitagadjuk. Mi a többség a magyar becsület őreitől állunk ott a bérceken túl.

Az alkalom megérkezett fillereinket összerakva csoportostól érkezünk hazánk földjére, hogy bizonyosságot tegyünk a fent emondottakról most, a mikor ez emlékoszlopot egy kis de idegen országból hozott koszorúval felékesítjük. E koszorú szolgáljon honfitársainknak bizonyosságot arra, hogy hazafias tettük mindig halas szívekre talál, s ha vesz forog majd hazánk felett, ne maradjunk háttérben, hanem tegyünk bizonyosságot magyar voltunkról.

A beszéd elhangzása után a koszorút a madéfalvi előjáróság gondozására bízta.

Majd jelenlévő közönség a „Hazának rendületlenül” énekelte, mely után a rákosi plebános szép szavakkal megköszönte a romániai magyarok ajándékát. Emlékük még sokáig fog élni a székelyek közt.

A koszorú Pünkösdi ünnepek alatt kivolt függesztve az emlékoszlopra megtekintés végett, most pedig a madéfalvi Kápolnában őrzik.

Egy jelenvolt.

A koszorúra adakoztak a következők: A brailai róm. kath. temetkezési társulat 20 Lei, a brailai kath. halotti Egylet 10 Lei, Peirono Lujza 10 Lei, Szöllősy József 8 Lei, Fritz D. Poronyovich Mária, Majer István, Eftinue 5—5 Lei, Grábicz Szentese Teréz, Vitos Juliánna 4—4 Lei, Scheffcik Egied, Brassay András, Vadász Zoltán, Bucuris Klára, Rudolf Vilhelmu, Bokor István, Dimitrievich Karolina, Paskó János, Lengyel István, Csiki Dénes, Páll Agnes 2—2 Lei, Szabó Lázár, Farkas Béla 1.50—1.50 Lei, Bartha Ferenc 1 Lei 10 b. Marozán István, Bence József, Gardelli Cecília, Abrányi Árpád, Berece Katalin, Szántó Róza, Szántó Dénesné, Paskó Dénes, Jakabos András, Zsidó Gyárfás, Fekete Teréz, Szabó Erzsébet 1—1 Lei, Hovács Gézáné, Sántha Róza 50—50 bani. Összesen Lei 115 b. 10.

Fogadják a nemes adakozók leghálásabb köszönetemet.

Lichtenstein A.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Ügyvédi vissza.** Tuszádi dr. Éltés Zoltán folyó hó 20-án Marosvásárhelyen letette az ügyvédi vizsgát. Mint értesülünk iródját már a napokban megnyitja Csikszereidában.

— **Kinevesés.** A közoktatásügyi miniszter Borka Lajos remetei tanítót igazgatótanítóvá nevezte ki.

— **Halálozás.** Földes Zoltánné szül. Petres Vilma, házassága 2-ik évében folyó hó 2-án meghalt. Földes Zoltán képezdel tanár nejét vesztette el benne.

— **Dr. Filep Sándor** édesatyja Filep Péter, folyó hó 20-án 80 éves korában, Készdi-Szentkereszten meghalt.

— **Új ügyvédi iroda.** Dr. Kovács Gyárfás ügyvédi iródját Csikszereidában, a Be-tegh-féle házban megnyitotta.

— **Egyetemi-estély.** A folyó évi augusztus hó 1-én megtartandó egyetemi-estélyre lázasan folynak az előkészületek. A rendezőseg mindent megtesz, hogy a fényesnek ígérkező

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

Birkózás.

A városunkban időző czirkusz élénk érdeklődés mellett tartotta előadásait. A kicsiny és nem nagy luxussal berendezett czirkusz alig bírta befogadni a naponként fokozottabb érdeklődést tanúsító közönséget. Az érdeklődést természetesen nem a megszokott czirkuszi mutatványok keltették, hanem a városunkban újságzásamba menő birkózó versenyek. A testedző ezen ága újabb időben hihetetlen tért hódított magának az egész világon. Bátor elmondhatjuk, hogy második aranykorát éri. Nincs nemzet, melynek nagyszámú és elsőbírkozó ne volna; hatalmas gárdát képez az amatőrök és professzionátusok csapata.

Mi magyarok ez idő szerint oly szerencsések vagyunk, hogy a sport minden ágában elsőrendű gárdánk és jó hírnevünk van a világ előtt. Amatőr birkózóink a napokban indultak London felé, hogy a világkiállítás alkalmából olimpiai versenyeken elsőrendű esélyrel küzdjenek a világbajnokságért. Ugy a könnyű, mint a közép-, valamint a nehézsúlyban birkózóink a napokban megtartott próbamezőkéséseken magas színvonalon álló, intelligens birkózást mutattak ki, mi feljogosít a legjobb reményekre. Úszógárdánk — mely a világon ez idő szerint legkitűnőbb — valamint a sátról magas formája a testedző sport különböző ágaiban világrekordokat tud felmutatni s a legutóbbi évek világválságának bámulatos eredményei között mindig ott találjuk a magyar név dicsőségét, mely az összes civilizált nemzetek őrlit konkurenciájával szemben is a legjobb eredményeket tudta felmutatni.

Athlétáink által itthon és a külföldön elért sikereik indították jelenlegi kormányunkat arra a lépésre, hogy amatőrök részvételét a jövő hónapban megtartandó londoni olimpiai versenyeken lehetővé tegyék, mely célból 30,000 korona államsegélyt adnak.

A városunkban lefolyt professzionátus birkózó verseny egy szerencsés körülménynek köszönhetően Brassóban ugyanis nagyszabású birkózó verseny volt, melyen — hogy mást ne említsék — a világbajnok dán Petersen is résztvett, ki tudvalevőleg két évvel előbb Budapesten a legjobb birkózók előtt vitte el az első díjat, maga mögött hagyva a világ-hírű lengyel Ciganiewiczet és másokat. Czirkuszunk éllelmis igazgatója felhasználta ezt a szerencsés körülményt és sikerült neki a Brassóban birkózók egy kisebb részét megnyerni, kik aztán parázs kis birkózó versenyenyl kedveskedtek városunknak.

Hogy ez a drasztikus erőt igénylő sportág a XX. században semmit sem veszített kétezer év előtti nimbuszából, bizonyítja kis városunk naponkénti érdeklődése, mely oly nagy mértékben nyilvánul meg, hogy a tulajdonság következtében a czirkusz gyengén üsseztáskolt deszkapadlójának recességét vonta maga után. Kedélyes kísérője volt ez különösen az előadás végén kezdődő birkózásoknak, mikor a közönség a legnagyobb izgatottsággal, lélegzetét visszafogva leste a hatalmas erejű és macskaügyességű birkózók minden fogását és mozdulatát. S ha egy átgondolt, merészebb fogás — melynek a rutin elengedhetetlen kelléke volt — meghozta egyik-másiknak a győzelem pálmáját, honorálta a közönség olyan tapsal és éljenzéssel, melynek még Fedák Sári sem kapott a Király-színházban diadalai tetőpontján.

Megállapíthatjuk mi is, hogy a közönség

épp úgy élvezi a birkózás izgalmas s portját, mint a római nép, mikor minden kívánsága kifejezésre jutott e két szoban: „Panem et circenses.”

Nem mondhatjuk, hogy a világ legelső birkózói láttuk, azonban az a hat birkózó, kik a versenyben résztvettek, a birkózást a maga tökéletességében kifogástalan és elismerésre méltó technikával mutattak be.

Különösen kettőt kell kiemelnünk, kik tetőtől talpig professzionátusok, feltétlenül elsőrangú birkózók és e térer már tizenkét éves mult s kitűnő eredményekre tekintenek vissza. Az egyik jövevű birkózó tanárunk és bajnokunk Czaja Bertalan, ki az újabb világ-hírű nagyságok között legyőzte Cyclopot, a „lánczótörő” t, ki tudvalevőleg nem több, mint százhatvan kiló egy testben s erejé felér egy első osztályú bikaival. Technikája maga a tökéletesség, gyorsasága likus szemmel nem kísérhető, míhez járul a százyolcvanhat centiméter magassága mester bámulatos ereje, mi különösen a „munká”-ban tűnik fel. Számottevő méltó ellenfele a svájci Beer János, az ugynevezett „vaskész” volt, ki százhusz kiló impónáló súlylyal bír, hatalmas erejű és régi rutiniról birkózó. Küzdelmük paratlan érdekességű volt. Első találkozásuk husz percnyi eldöntetlen küzdelemmel végződött, de e husz perc alatt bemutatva láttuk a birkózás majdnem minden fogását és fortélyát. Czaja nagyobb technikával és macskaügyességgel, az „öreg” — ki különben csak 27 éves — nagyobb fogalmával és testi erővel dolgozik. A közönség Czajának előlegezte a győzelmet, kinék magyar volta teljes bizalmat keltett. Egy-egy mérészen keresztülvitt fogásánál sűrűn hangoztak a hátsó sorokból a biztató szavak: Üssed a németet. Minthogy azonban az első nap mindkettő állva maradt, a másod-

dik nap döntőre folytatott küzdelem még nagyobb közönséget vonzott a czirkuszba.

Mindkét birkózónak vitalis érdeke volt győzni, egyfelől erkölcsi tekintetben, másfelől az első és második díj kérdése száz korona differenciát képezett, lévén az első díj háromszáz korona, a második díj pedig kétszáz korona. A döntő mérkőzésen a két díj ötszáz korona összegét az ifjainkból alakult állandó zsűrinél helyezték el, mire a mérkőzés feltűnő tartózkodással kezdetét vette. Látszott mindkét félén, hogy hosszabb időre rendezkedtek be s inkább kívárvák az alkalmas fogást, mint-hogy reszkirozással kitéssék tegyék a küzdelmet. Már negyven percig birkózott változatos helyzetekben, mely bővelkedett fejlődásokban, nelsonokban, hidakban és a birkózás különböző fogásaiban. A negyvenedik percben történt, hogy a svájci Beer a szokottnál nagyobb hévvel támadott s egy szépen keresztül vitt nelsonnal már-már legyőzte Czaját, mikor ez egy macskaügyességű fejlődással vállaira fektette hatalmas ellenfelét. Óriási éljenzés honorálta természetesen a győztes magyar bajnokot, ki a némettel ezuttal második ízben találkozott. Első találkozásuk alkalmával — ezelőtt mintegy négy évvel — Breslauban fektette vállaira Czaja az öreget. Valószínű, hogy e másodszori veresége ezért volt érzékenyebb, mivel Beer a zsűri ítéletét kifogásolta, bár maga is elismerte, hogy vállaira fektőd, ennek okául azonban azt hozta fel, hogy saját hibájáól, megcsuszamlás következtében esett. Természetes ez nem iránadó, Beer azonban túlságos ambicióból azon ajánlatot tette, hogy a következő napon revansmérkőzés esetén száz koronát deponál a zsűrinél oly feltétellel, hogy harminc perc alatt Czaját leül. A zsűri az ajánlatot elfogadva, a következő napon alkalmunk volt látni egy klasszikusan szép küzdelmet a

estély méltó legyen régi jó hírnevéhez. As estély védőneiknek felkérése, a napokban befejezést nyer és a meghívók jövő hó első napjában már szétküldetnek. A zenét — mint értesültünk — Ráduly Béni Árpád jó nevű zenekara szolgálja. A rendezésbe a hölgyeket szép meglepetésben fogja részesíteni.

— Pap Livia, Pap György postai tisztviselő leánya, aki tavaly végezte a csikmezei polgári iskolában a IV. osztályt. A napokban Budapesten a gimnázium V. osztályából sikeres vizsgát tett.

— Nagy György beszámolója. A csikszentmártoni kerület képviselője, akit Tusnádon díszpolgárrá választottak, pünkösdi hétvégén beszámolót tartott. Terjedelmes beszéde által ismertette a politikai helyzetet és a kiliásba hozta, hogy az 1909-iki költségvetésben benne lesz a székelyföldi kepe állami megváltásához kívántató összeg. Dr. Kovács Károly ügyvédjéül és Ince Lajos tiszánai pártelnök méltatták az agilis képviselő érdemeit és a gyűlés az elnök indítványára egyhangulag bizalmat szavazott Nagy György képviselőnek.

— Halálhír. Dr. Szegedi József és neje Stratinger Teréz sulyos csapás érte; egy éves Tercsike leányuk 1908. jun. 22-én meghalt, Kászonban.

— Alakítsunk huszofogasztó szövetséget. Ditró községben e hó 16-án kezdődött meg működését az ottan megalakult „I. sz. huszofogasztó közönség”. Csak dicséret illeti a ditrói fogasztó közönséget, hogy ilyen módon segít magán, s nem tűri a mérszárosoknak a helyzettel való viszályát. Nálunk Csikszentmártonban is feltétlen szükség van ilyen fogasztó szövetségre. Érdemtelenség, hogy a marhabus kilója még mindig 1 korona, holott Szépvízen 64 fillér, pedig az ottani mérszárosok is a szerdai piacznak szerzik be a vágni való marhát.

— Öngyilkosság. Dr. Gyárfás Hugó (Guttman Hugó) ügyvéd, folyó hó 14-én Budapesten agyonlőtte magát. Körülbelül 9 évvel szerezte meg diplomáját. Csikszentmártonban mint közjegyző helyettes működött pár hónapig. Ezután több vidéki városban nyitott irodát, eredménytelenül. Utóbbi időben Budapestre költözött, itt próbált szerencsét. Használta ezt minden törekvése, mert meg megfelelő irodában sem kapott alkalmazást, s végső kétségbeesésében véget vetett életének.

— A gyergyó-essentmikiósi — dédai utvonalon serényen folynak a munkálatok; a munkások között — kik túlyomóan magyarországiak — székelyföldi munkások is láthatók.

— Veszékr tanulmány utja. Konrád vezérkari főnök, hat tábornok és több vezérkari tiszt, öt napon át Marostorda vármegyére területén terepszemlét tartottak. A vezérkari onót Csikmezejébe érkezett a terepszemlét folytatni.

— Az erdőbiztosítók gyermekeinek nevelése. A földmivelségi miniszterium egy nemes célra szolgáló alapítványt kezelt, amelyből az államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelési segélyt ad. Az erre és a folyó évre kiosztható segélyekből a földmivelségi miniszter most értesítette az érdekelteket államerdészeti tisztviselőket. Elemi iskolába járó gyermekek részben csak akkor részesülhet, ha az erdőbiztosítók gyermekei helyben levő tanintézet hiányában kénytelen másutt iskolába járni. A segély megadása a tisztviselő vagyoni viszonyainak számbavételével

történik. Egy tisztviselő rendszerint csak egy gyermekre kaphat segélyt. Két-három gyermeke segélyben csak akkor részesülhet, ha legalább öt tagja van a családnak. A segélyek havi részletben adhatók ki és ezekért július 8-ig kell az intéző bizottsághoz (Budapest, V. Zoltán-utca 16.) folyamodni. Fiu gyermekek részére az erdőzeti főiskolába, gimnáziumba, reáliskolába, kereskedelmi, ipariiskolába és polgáriba; leánygyermekek részére pedig tanító-nő, orvoképzőbe, kereskedelmi tanfolyamokba, felsőbb leány- és polgári iskolába járó gyermekek részére adhatók.

— A székelyudvarhelyi reáliskolával kapcsolatos internátumban a jövő iskolai évben több földmiv. és gazdasági hely foglaltatik meg. A folyamodványt július 1-éig a közoktatásiügyi miniszterhez czimezve a székelyudvarhelyi reáliskola igazgatóságának kell beküldeni. Az intéző igazgatósága hóvább felvilágosítást szivesen ad.

— Adó-elengedés jégkar esetén. Tekintettel arra, hogy a közelmúltban az ország számos vidékén nagy jégesők és a jégesővel kapcsolatos felhőszakadások helyenkint a termést részben igen nagy mértékben, részben teljesen elpusztították; az ilyen vidéken az adónak egyharmadát, kétharmadát részben, esetleg egészen is elengedik. Adóelengedésre a kárallott gazda csak akkor tarthat igényt, hogyha a községben a községi előjárásoknál, városokban pedig a polgarmestereknel a káreset megtörténte után számított nyolcz napon belül írásban bejelenti és a kár felvételére szükséges nyomtatványokat, melyek ivenkint 4 fillért beszeresethetők, a bejelentéshez csatolja.

— A hatóság elleni erőszak. Jogász körökben méltán tarthat érdeklődésre számot a győri kir. tábla ítélete, melyet a hatóság elleni erőszak kérdésben egy konkrét esetben hozott. A bírói gyakorlat ugyanis a hatóság elleni erőszak egyes eseteiben eltérő; ha például a végrehajtó jogtalanul meg foglalná valahová és ott bántalmazná, nem követhet el hatóság elleni erőszakot, bár a végrehajtónak felsőbb végzése, utasítása is volt a fogatásításra. A győri kir. ítéletábla most arra az általános állapotra helyezkedett, hogy hatóság elleni erőszakot követ el az, aki hivatalos személyt akkor bántalmaz, mikor ez felettes hatósága parancsára, ha nem is jogalapon, jár el.

— Erdélyi szászok és az osztrák császár jubileum. Erdélyben lakó szászok azt ohajtják velünk elhitetni, hogy ők jó magyar honfiak. A napokban a képviselőházban egy szász képviselő Greskovics Vilmos nagy érzéssel azt mondta, hogy az a jelmondat melyet Vörösmarthy szobrára véstek: „Hazádnak rendületlenül légy híve oh magyar”. Az erdélyi szászok szívében is viszhangra talált. Ugyan ebben az időben jött tudomásukra egy beszercei határozat, mely a szászoknak fenti állítását egészen máshözven tünteti föl. Május 30-án Beszterce város képviselő testülete Keintzel Oszkár dr. bizottsági tag indítványára elhatározta, hogy az osztrák császár jubileuma alkalmából az 1908. évet összes tisztviselőinek szolgálati idejébe kettősen számítja be. A szászok részéről ez a határozat durva sérelem a magyar közjog és történelm ellen. Különösen perit jellegű a helyzet sajátgázgerűsége adja meg. A szászok ne panaszkodjanak, ha a nemzet közvéleménye nem tud hinni ösztinteségükben, ha ily dolog egyik főszékükben ellenvetés nélkül megeshetik.

— Kabaret-est. Folyó hó 10-én folyt le a gondosan hirdetett művész-estély. Alaklában elmondhatjuk, hogy a közönség, mely teljesen megszállta a „Vigadó”-t, többet várt, mint amennyit kapott. Különösen a társulat rovására írhatjuk, hogy sem zongorát, sem hirdetett zongoraművészt nem láttunk, mi okból csupán egy-két énekcsapat hallottunk — zenekiseret nélkül. Elvezetett hallgatta a közönség Palásthy Sándor a budapesti Király-színház énekes bonvivántjától a „Léha nóta-já”-t, melyet először hallottunk nyilvánosan bemutatva. Jó volt Asszonyi Lenke; értelmes játéka általános tetszést keltett. Szász Ilonka inkább szép volt, mint játszott. Hallottunk még sok rossz viccet, mi az estély színvonalát rontotta.

— Helyreigazítás. Lapunk legutóbbi számában a közigazgatási bizottság ülésének Pap Domokos kir. műszaki tanácsos, bizottsági tag indítványára vonatkozó részét tévesen közöltük, mivel az indítvány csupán a Tusnádfürdőn szokásos távbeszélő kapcsolási díjak szedésének megszüntetésére vonatkozott, melyet a bizottság egyhangulag elfogadva, megkereste a kolozsvári m. kir. posta- és táviratigazgatóságot, a méltánytalan eljárás mielőbbi orvoslása végett.

— Villámcsapások kapások. Folyó hó 19-én Remetén nagy égi-háború volt; Laczko Angi Imréné többet magával dolgozott a mezőn. Mikor a zivatar kitört Laczko Angi Imréné társával együtt a kiürült szákokból sátrát készítették és más menedékhelynek hiánnyal itt hűstak meg magukat. Mikor a vihar elmúlt vették észre, hogy Laczko Angi Imréné halva fekszik a földön. Halálát az idezte elő, hogy egy ástort tart a kezében és arra tette fel a szákokat a villám ennek következtében sujtott le. A többiek csak raskodást éreztek.

— Szerencsétlenül járt munkások. A gyulafelelvi telepen szerencsétlenül járt két

munkás, kik közül az egyik Csiksomortánból ment kenyérkeresetre. A gyulafelelvi halomtetőn az iparvasút javítására dolgozó több munkás munkájuk végétével pályacsokra ültek; a kocsi félje utközben eltört, mire a pályakocsi a lejtőn gyorsan kezdett haladni; a munkások Balázs Imre csomortáni és Jákó Ferenc kézdizsentleleki illetőségű munkások kivételével még idejekorán leugrottak; Balázs Imre utóbb szintén leugrott, csak hogy oly szerencsétlenül, hogy a fején és a teste egyéb részein zuzodásokat szenvedett. Jákó továbbra is a kocsin maradt, mely nyilsebességgel rohant lefelé, a Muna-telep vezető vasút mentén és a Benedek-hídnál egy szerkocsinak neki ment. Az összelütközés következtében Jákó a levegőbe repült, a két kocsi közé esett és az esés következtében a testén súlyos sérüléseket szenvedett.

— Beiratkosások. A csiksomlyói róm. kath. főgimnáziumban a beiratások az I—III. o.-ba folyó évi július hó 1—5. napjain lesznek. A beiratási díj 2 kor. A beiratáshoz iskolai bizonyítvány, keresztlevél és újraoltási bizonyítvány szükséges.

— Egy német átirat visszontagságai. A kisszebeni 5. gyalogezrednél meghalt Fehér Lajos mártónfalvi illetőségű közlegény. Mikor Fehér özv. édesanyja a szomorú esethek híret vette, megkérte az előjáróságot, hogy kérje ki az ezredtől a legény ingóságait. Ez meg is történt, csak német nyelvű írás volt hozzája mellékelve. A mártónfalvi jegyző nem habozott, az átiratot szépen beiktatta, ámde tartalmát noha tud németül, tudomásul nem vette; ellenben felterjesztette a főszozolgabíróhoz, hogy az hivatalból a kisszebeni ezred költségére fordítsa le, mivel ő nem köteles németül tudni, ellenben az ezrednek a magyar hatóságokkal magyarul kötelesek levelezni. A nyiregyházi főszozolgabírói hivatal se volt rest és szépen továbbította az iratot az alispánhoz csak hogy ő nemfordította le, hanem felküldte a belügyminiszterhez, hol végre hosszas visszontagsága után átültették magyar nyelvre az átiratot.

— Gazdasági munkásokozvetítés. A földmivelségi miniszter még a tavasszal rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz az engedelem nélkül való munkásokozvetítésről. A rendelet kiadására az adott okot, hogy több törvényhatóságban olyan ügynők, akiknek erre semmi joguk nem volt, üzletszerűen foglalkoztak, különösen külföldi gazdaságok részére gazdasági munkásokozvetítésével. Ez az eljárás pedig a gazdasági munkásokozvetítés szervezéséről kiadott rendelet értelmében kihágás, mely 15 napig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedő pénbüntetéssel büntetendő. A miniszter ímént rendeletében felszólította a törvényhatóságokat, hogy fordítsanak különös figyelmet a gazdasági munkásokozvetítés ügyére, és a kihágások megszüntetése végett hivatalból indítsák meg az eljárást. A főváros tanácsa most utasította a kerületi előjáróságot, hogy adandó esetekben a miniszteri rendelet értelmében járjanak el. Megjegyzendő, hogy a rendelet értelmében az a munkás, aki a vele együtt szerződni kívánó munkásokat összegyűjti és a munkáscsoporttal együtt maga is munkát vállal és tényleg teljesít is, nem követ el kihágást.

— Önműködő telefon-bekapcsoló. Amerika hadat üzent a telefonos kisasszonyoknak. Csikágóban egy élelmes amerikai feltalálta ugyanis az önműködő telefon-bekapcsoló készüléket, amely fölöslegessé tette a telefonos kisasszonyokat. Az az érdekes készülék a következőképp működik. Minden előzetesnek a telefonja mellett egy felhívó készüléke van, amelynek segítségével önmaga kapcsolhatja össze magát azzal, akivel beszélni akar. A készülékek számozott billentyűk vannak, 0—9-ig terjedő számokkal. Az összekapcsolás úgy történik, hogy a felhívó az illető billentyű megnyomása által önmaga állítja össze a felhívandó egyen telefonszámát, amely számok azután automatikusan a telefon-középpontban is lenyomódnak. Ha például valaki a 325-ös telefontalakkal akarja magát összekapcsolni, nem kell egyebet tenni, mint a billentyűkön a 3-as, 2-ös és 5-ös számokat lenyomnia és a mellette levő csengővel csengenie. Ez esetben a csengő közvetlenül az illető számu előzetesnél fog csengeni. Az esetben pedig, ha a felhívó számu előzetes mással beszélne, a készülék egy sajátgóság zugással maga adja ezt tudtára a felhívónak. Ez a zugás egyezermind megakadályozza azt is, hogy valaki másnak a telefonbeüzletetét meghalghatassa. A készülék kitűnően bevált és Csikágóban jelenleg huszszet elűzetőre van berendezve, amelyet a tömeges újabb előzetesek folytán rövidesen a kétszeresére fognak emelni.

— Zászlószentelési ünnepély. A kézdizsentleleki fűgg. és 48-as kör fennállásának 10 éves évfordulója alkalmából 1908. évi június hó 28-án zászlószentelési ünnepélyt rendez. Az ünnepség sorrendje: 1. Június hó 27-én este 7 órákor és június hó 28-án reggel 9 órákor a vendégek érkezése, fogadása és elszállásolása. 2. 6. órákor a tűzoltó zenekar előzetes-tője. 3. Fél 9 órákor gyűlékezés a függetlenségi kör előtt és a zászló átvétele díszmenetben a főtéren felállított sátorhoz. II. Felszentelési ünnepély. 1. Hymusz. Énekl. a közönség. 2. Megnyitó beszéd. mondja: Bíró Lajos főgimn. tanár, függetlenségi kör titkár. 3. Zászló anya felkéri az egyházak képviselőit a zászló szentelési és felavatási aktus elvégzésére. 4. Nagy-

ságos Balázs Ferenc, kézdiorbali kerületi róm. kath. főesperes a zászlót felszenteli és Nagy-tiszteletű Szabó Jenő ref. lelkes felavatja 5. Ének: ref. dalkör. 6. Alkalmi óda. Irta: Gáspár István főgimn. tanár, a függetlenségi kör tiszteletbeli elnöke, azaválja: Kicsid Árpád műlegyesetemi hallgató. 7. Ünnepi beszédet mond: Dr. Ráth Endre országgyűlési képviselő. 8. A zászló anya feltűzi szallagját a zászlóra és megkezdi a szög beverést. 9. A koszorus párok nevében rövid beszédet mondanak: Csizsár Annuska és Novák Bogdán. 10. Szegek beverése. 11. Ének: ref. dalkör. 12. Id. Török Sándor, a függetlenségi kör elnöke a zászlót átveszi megörzés végett. 13. Szózat: énekl. a közönség. 14. A zászló elhelyezése a kör helyiségében. 15. Díszbéd elütán fél 2 órákor a Vigadó nagytérképében, egy teríték ára 5 korona. IV. Este 8 órákor táncmulatság a Vigadó nagytérképében a Zászló-alap és a Kossuth-szobor javára. Helyárak: Pályó 5 korona. Csallád-jegy 3 korona. Személyjegy 1 korona 20 fillér. Karzatjegy 30 fillér. Jegyek előre válthatók Turóczy István könyvkereskedésében. Fellüftizéseket a jótékonycél tekintetében közönségtel fogadjuk és hírlapilag nyugtázzuk. Dr. Ráth Endre, országgyűlési képviselő, végrehajtó bizottsági elnök. Benczik Géza, a rendező-bizottság elnöke. Bíró Lajos, a rendező-bizottság elnöke. Zárug László, penztáros. Jegyzet: 1. Az ünnepély kedvező idő esetén a főtéren, ellenkező esetben a Vigadó nagytérképében tartjuk meg. 2. A vidéki vendégeket, amennyiben a díszbédben résztvenni ohajtjanak, kérjük, hogy ezen szándékukat június hó 23-ig a bizottságnál jelentésk be. 3. A rendező-bizottság szállásról is gondoskodik, kik e szándékukat június 26-ig bejelentik.

— A Hargitai fürdővendégek névsora 1908.

Junius 6-tól, június 10-ig. Horváth Mózes Parajd. Kálmán Márton Parajd. Ilyés Ferenc Parajd. Bencz János és neje Homoród-Keményfalva. Lőrincz János és neje Szentgyörgyházasfalva. György János, Vass Ferenc, Szabó Lajos, Vass István, Nagy Sándor, Szabó István, Káló Dániel és neje, Bencze István, Vass József neje és leánya, Bencze Mihály és leánya, Kocz András és neje, Gergő Lajosné, Bencze Pál és neje, Kocz Mózsef, Lőrincz József és neje, Bencze Márton, Szabó István fia és leánya Homoród-Keményfalva. Tamás Márton Oroszhegy. Barabás Márton Szépvíz. László Albert és neje, László Ferenc Kándó Róza Szentkirályi. László János, László Pál, Telckulvy Mózes, Pál Antalné, Balázs István, Tihád, Bojér István, Bálint Mózsef Homoród-Abafalva, Duga Lajos, Bálint István Oroszhegy, Holló Péter Taplocza, Kovács János, Hajdu Mózes, Pál Máté, Tamás István, Tamás Ágostonné, Györfy István, Kovács János Oroszhegy. Fankó Fülöp és neje Gyimesközélpók, Kuna Péterné Szépvíz, László Pálné Abafalva, Kiss Imre, Fodor Pál, Dobos Árpád, Máté Imre Csikrákos, Nagy Pál Homoród-Keményfalva, Triszkut Ferenc Homoród-Abafalva. Imre Lajos, Vörös Ignác, Vörös Imréné Vacsári. Kuna János Szépvíz. Péter Lajos, József Zakariás Kápolnásfalu. Bajkó István Gyergyó-Ditró, Ambrus András, Bodor József Gyimesfőzők.

— Pályászati hirdetés. A kolozsvári m. kir. gazdasági akadémia igazgatósága az 1908—1909. tanévben betöltendő 14 állami alapítványi ösztöndíjas (ingyenes) helyre ezenel pályázatot hirdet. Ezek a helyek az akadémiaba belépő 1-6 éves hallgatóknak vannak előszörben fenntartva és azokat az alapítvány értelmében kizárólag csak az erdélyi tisztviselőkben és a volt „kapcsoló székben”, azaz a volt Krasznai, Középszolnok és Zarándokhelyeken és Kővárvidéken) született, iskolai tanulmányait jó sikerrel végezt, gyagytalan ifjak nyerhetik el. Az ösztöndíj áll: teljes élelmi ellátásból és lakásból az akadémiai konviktusban lítésével és világtással, ágymecskével és ezek mosatásával és beteges esetén ingyenes gyógykezelésből. A bolygonytens folyamodványhoz mellékelendő: 1. Iskolai bizonyítvány legalább 8 gimnáziumi, 8 reáliskolai osztály érettségivel történt bevégezéséről, vagy a kereskedelmi iskola (akadémia) végbizonyítványa „jelen” érettségivel. 2. Keresztelő levél a születési helye igazolására. 3. Szépvízügyi bizonyítvány (melyet a főszozlogabíró, illetőleg a városban a rendőrkapitány láttaom). Melyben felsorolandó: folyamodó neve, születési állása, foglalkozása, ellátatlan testvéreinek száma, születés, vagy esetleg folyamodónak vagyoni állapota, vagy jövedelme, az adóösszeg, melyet a szülő, vagy esetleg a folyamodó fizet. 4. Orvosi bizonyítvány az egészséges, ep testalkat és a hiányt ellen való védőtás igazolására. 5. Szülői vagy gyami nyilatkozat arról, hogy a folyamodó részére a szükséges és az első évben körülbelül 127 koronára menő összes díjakat feltezik és a folyamodó egyéb szükségleteiről (tanzakozásokról, ruházatról, szükség esetén tűzoltó zubbonyról) kellő gondoskodnak. A folyamodványban felsorolandó még: a folyamodó illetőségi helye, születési állása, tartózkodási helye, testvéreinek száma és kora, továbbá, hogy árva-e, vagy nem. A folyamodványokat a földmivelségi m. kir. Miniszter Úr Ó Nagymivelségi igazgatóhoz, i. év július hó 15-éig, a m. kir. gazdasági akadémia igazgatóságához — Kolozsvár — kell benyújtani. Az akadémiaba felveendő hallgatók beiratkozásai ideje október 1-től 8-ig tart. Az akadémiai „Értesítő” kívánatra megküldi az igazgatóság.

— A dán paraszt-egyetem. Grundtvig Miklós Frigyes dán történelmi és bölcsész agyában született meg az a gondolat, hogy a népet a népskola után is tanítani és nemesböd emberi és nemzeti életre nevelni kell. 15—21 éves kor az idő, mikor az ifju lelke kialakulva van, ezt az időt kell tehát fölhasználni a nép művelésével foglalkozni. Es Grundtvig addig agáltt tere érdekében, míg VIII. Keresztény dán király elrendelte, hogy Sorbén a kir. akadémiaival kapcsolatban, Grundtvig eszméinek alapján, megfelelő nép-főiskolát szervezzenek. De a király meghalt, mielőtt rendelkezést teljesítették volna, utódja pedig nem akart a köznép fölvilágosításáról semmit sem tudni. Grundtvig barátja és eszméinek lelkes hiva, Flor tanár prre 1844-ben magánvállalkozás útján megnyitotta Észak-Schleswigben, Rödödingben az első dán nép-főiskolát. Majd néhány gazdagabb férfi támogatásával Kold Kristen épített 1851-ben ilyen iskolát és egyelőre tizenöt paraszttul vett be az iskolával kapcsolatos internátumba, csakely havi díj mellett. A belakás Kold iskolájában nem a szokásos módon volt berendezve. Hasonlítot egy parasztszaládi élethez. Kold, mint a parasztszaládi feje, mindig együtt volt növendékeivel. Együtt érkezett és dolgozott velük. Nem könyvekből tanította, hanem élőszóval adott elő mindent. 1854. előtt a parasztsztyetemek tanulónak száma nem volt több 200-nál. 1854-től 1864-ig az évi átlagos szám fölemelkedett 400-ra. 1851-ben a dán törvényhozás is 4000 koronát

Dr. Éltés Gyula.

szavazott meg céljaira, amely összeg 1880-ig 20.000 koronára emelkedett. 1864-ben, a Dániára néve szerződésen Schleswig-holsteini háború meggyőzte az ország vezetőit, hogy a nemzet csak úgy szabadulhat magától, ha a népet az eddigig lelkileg többre és energikusabb munkásságra nevelik. Nagyon munkásságra pedig csak azellemileg fejlettebb nép képes. Ezért egy csoport, többnyire teológus újságírók, kivétel nélkül Grundtvig eszméinek híve, a nép közé ment, hogy a hálalatom kihalozzák, népegyesületet állítsanak. E fiatalembereket a kormány is támogatta anyagilag, a menünyiben az eddigi 20.000 korona állami segítséget 40.000 koronára emelte föl. Így módon 1865-től 1875-ig 60 ilyen nép-főiskola keletkezett és a tanulók évi átlagos száma is 3000-ra emelkedett. A nyolcvanas évek közepe után ez az átlag 6000-re emelkedett. A növendékek tulajdonképpen nagy többsége földmivelő parasztok gyermeke volt és pedig parasztagazdák s földmunkásoké. Igen sokan voltak közöttük néptanítók és falusi szatóczok vagy házalók gyermekei is. A városi elem nem igen veszi igénybe az iskolákat. A dán falusi parasztok közül ez idő szerint minden ötödik, vagy hatodik ember egy ilyen nép-főiskola növendéke volt. A nép-főiskolák jelenleg élő végzett növendékeinek számát átlag 120.000-re teszik. De látszik is hatásuk a dán parasztság életében. A híres dán lejáróvetészek, túrmelek, elárúsító- és kontrolegyesületek eljárási módjait az iskolákban is megismertették. A növendékek az iskolák épületében együtt laknak az igazgatóval és családijával. Ez iskolai rendszerű egyetemen nagy súlyt vet arra a nemességre és nevelő hatásra, amely a tanító és a növendék mindennapos érintkezésének eredménye szokott lenni. Átlagos ára ez internátusoknak a havi ellátásnak 30 korona szokott lenni, amelyben benne van a tandíj is. Az iskolát vallásos szellemben vezetik. Grundtvig eszméinek megfelelően az iskolákban a tanítás fő tárgya a történelem és pedig a fogalom leg szélesebb értelmében, beleértve a skandináv mitológiát és hitmondát, a politikát, az egyházi és az általános művelődés történetét is. Azután következik, mint a történelemmel teljesen egyenrangú tantárgy, a költészet és pedig elsősorban a dán költészet, mint főeszköze az érzelmi nevelésnek és az emberi élet kérdéseiről való érdeklődésnek. Ezt követi a népdalok és hazafias szellemű dalok. Az oktatás nem könyvből történik, hanem szóbeli. Nem iskolászerű, hanem természetesen és beszélgetéssel alapul. Célja, hogy a növendékekben az olvasás vágyát felkeltse. E vágy kielégítésére minden iskolában jól megválogatott iskolai könyvtár van, amely a növendékek az igazgató és a tanítók felügyelete alatt szabadon és természetesen használhatók. A Grundtvig szellemében megalkotott dán népiskola eredetileg történelmi-költés érdeklődést ébreszt, érdeklődés és gondolkodás-nemesség iskolája volt. Idő folytán azonban némi változást szenvedett, a menünyiben ismeretanyagokat is kezdett tantervébe a tudás gyarapításának céljából fölvenni. Elő sorban az érzelmi és gondolkodás nemesség mellett kezdett súlyt fektetni az írás-olvasás és számolásban való jártasságra kívül arra is, hogy alkalmat nyújtson bizonyos ügyességek megszerzésére. Megismertették az iskolákban a növendékek a dán alkotmányjoggal, a polgári kötelezettségekkel és jogokkal, a városok és a községek közigazgatásának szervezésével. Mindezzel, a mire a dán földmivelőknek szüksége van, hogy polgári jogait öntudatosan gyakorolhassák és kötelezettségeit kellően teljesíthessék. Ez után a természetismeret tanítását szükségesnek érezték napról-napra terjedt, ezeket is bevonaták tantervébe az iskolák. Nevezetesen a természetrajzot és a vegytant, a melyek legközelebbi kapcsolatban vannak a földmiveléssel. Tökéletes hely jutott az oktatásban a testgyakorlatoknak is. Majdnem minden iskolában jól felszerelt tornaterem is van. A tanulókat az intézet mihelyben maguk készítik eszközökkel s így könnyűsége is szerk tesznek. E népiskolák között különül ki sajátosság helyet foglal el az askovi iskola, amely 1878-ban valóságos egyetemmé lett a többi népiskola között s a melyben Grundtvig eszmei olyformán éltek testet, mint azt a negyvenes évek végén a sorói kir. akadémiaival kapcsolatosan VIII. Keresztély király akarta megvalósítani. Ez iskolában csak olyan növendékek vesznek föl, a kik már valamely más alsobrangú népskolából elvégeztek. Ez iskola is két részből áll. Egy felőlük és egy nyárból lények számára. A tanítvány két egymást követő téli, vagy nyári ötnapos felőrből áll. Tantárgyak: dán nyelv és irodalom, Német és angol nyelv. Történelem és pedig skandináv és világtörténelem. Statisztika. Földrajz. Természetudományok. Mennyiségtan. Egységstan. Itajz és testgyakorlat. E tantárgyak nem mindannyian kötelezők. A növendékeknek joguk van köztük választani. A tanítás módszere előadás és beszélgetés. E főiskolán, ellentétben a többiekkel a növendékektől több magánzorgalomból való készletet követelnek. Ebben a népskolában az igazgatón kívül 16 tanár és két ténitő működik. A nyári hónapokban a tanárok fiatal népskolai tanítók számára államilag segélyezett tanfolyamot tartanak. E népskolák száma jóformán évről-évre változik. Az állam bőkezűen támogatja őket s a nyújtott támogatás fejében semmi befolyást sem gyakorol rájuk csupán annak ellenőrzésére tart egy biztost, hogy miként használják föl az adott támogatást. A nyújtott segélyt már tíz évvel ezelőtt 300.000 koronára rugott. Ebből 120.000 az iskoláknak jut, 180.000 pedig a szegényebb tanulóknak osztódikul.

Nyilatkozat. A „Csiki Lapok” junius hó harmadiki számában „Rakóczi és — számárvány” cím alatt közzétett igénytelen cikkemre a „Csiki Lapok” mult heti számában Mátrai Ignác aláírással válasz jelent meg. Igazán elhittem volna, hogy a cikket Mátrai Ignác órásmester ur — szerkesztette — de tudomásomra jutott, hogy Mátrai Ignác ur ártatlan a válasz megírásában, s csak a felelősséget volt szives elvállalni.

Minthogy Mátrai Ignác urral semmiképpen nem vitázhatom a felől, hogy neki van-e jobb ízéje vagy nekem, a válasz szerkesztőjét vontam felelősségre, aki nekem a legmesszebb menő elégtételt nyújtotta s a válasz közzétételét maga is elítéli.

Ezek után a Mátrai ur grójával van szerencsém nem törődni. *Dr. Végh Elemér.*

KÖZGAZDASÁG.

A „Hermes” Magyar Általános Váltófontet Résszármány, Budapest, heti jelentése a tőzsdé-forgalomról és a pénzügyről.

Budapest, 1908. junius 18.

A tőzsde irányzata a lefolyt héten éppen nem volt kedvező, aminek főoka főleg abban keresendő, hogy az ideai termés kilátásait pesimistikusan itélik meg, dacára annak, hogy egyes vidékekről a vetések állásáról határozottan kedvező jelentések érkeznek. A — hangulatot azon körülmény sem javította meg, hogy a magyar kormány a Magyar általános hitelbankkal, mint a Rothschild consortium képviselőjével 128 millió koronára járadék átvételére vonatkozólag megállapodást létesített és hogy a pénzügyosok javulása tartosnak bizonyul. — Ez utóbbi tekintetben megemlítjük, hogy az osztrák magyar banknak legutolsó kimutatása a státusnak újabb lényeges megcseréléséről tanusodik, és hogy a német Reichbank éppen ma tartott ülést, melyben a kamatlábának 4%-ra való leszállítása határozottat el. — Nagyon valószínűnek mondható azonban, hogy az olcsó kamatláb különösen a befektetési piacra előbb több szilárdítást fog hozni és hogy azon nagyobb szabású megrendelések, melyek a beruházási törvényből kifolyólag a hazai iparvállalatok nagy részére vonatkozólag várható, az iparvállalati részvények átalakulására nézve stimuláló hatást fog gyakorolni. — Egyelőre a budapesti téglapapírok iránt mutatkozott némi érdeklődés, miután a munkásházak építésére irányuló nagy szabású terv keresztülvételéből kifolyólag a főigényelők nézve nagy hasznót remélnek, míg a gégyári és vasártekek, dacára az ide tartozó vállalatoknál is várható nagyobb mérvű foglalkoztatásnak, még el vannak hanyagolva.

A forgalom részleteiről nem igen van beszámolni valónk, miután csak nagyon szűk keretekben mozogott a tőzsde üzlete és ennélfogva lényegesebb árfolyamváltozásokról sem tehetünk jelentést.

461—1908. vgrh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. törvények 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a soproni kir. járás-bíróság 1908. évi V. 143/5. számú végzése kövételében dr. Berényi Leo budapesti ügyvéd által képviselt Blum és Társas budapesti cég javára Mihelys Károly csikgyimesi lakos ellen 250 kor. s jár. erejéig 1908. évi május hó 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1359 koronára becsült következő ingóságok u. m.: butorok, ruhamezők, ágyneműk, vgyis mindazok, mik a végrehajtási törvény 51. §-ába bele nem ütöznek, nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a csikszere dai kir. járás-bíróság 1908. évi V. 548/2 számú végzése folytán 250 kor. tőkekövetelés, ennek 1897. évi augusztus hó 9. napjától jász 5% kamattal 1/2%- váltó díj és eddig összesen 201 kor. 32 fill. ben bíróilag már megállapított költségek erejéig a csikgyimesi m. kir. vasuti állomás rakтарыban, hol a fent nevezett ingók lefoglalva vannak leendő eszközésére 1908. évi július hó 3 napjának délelőtti fel 12 óra határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszere dai ban, 1908. évi junius hó 17-ik napján.

Molnár Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

Haszonbérleti hirdetés.

Szolnok város határában fekvő körülbelül 1100 hold, amely 3 nagy parcellából áll és a melyben 400 hold kitűnő rét foglalatik, 1909. október 1-től kezdődőleg szabad kéz-ből haszonbérbe adatik. :: ::

Az egyes részek külön is adhatók haszonbérbe. Ajánlatok a Báró Steiger-féle uradalmi számtartóshoz Szeptenczujfalura, u. p. Nyitra-Ludány küldhetők. :: ::

HIRDETÉSEK

olcsó árszámítás mellett közöltetnek s felvételnek A KIADÓHIVATALBAN.

452—908. vgh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a csikszere dai kir. járás-bíróság 1908. évi V. 464. és 409 számú végzése kövételében dr. Kupferstich Armin ügyvéd által képviselt, a sepsiszentgyörgyi Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete és Putsch testvérek bécsi cég javára Fejér Lajos csikgyimesbükkii lakos ellen 350 korona 55 fillér, 197 korona 67 fillér s jár. erejéig 1908. évi május hó 30-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1430 koronára becsült következő ingóságok, ingóságok, u. m.: 1 féderes kocsi, 2 ócska szekér, 2 ló és 1 Wertheim-szekerény nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a csikszere dai kir. járás-bíróság 1908. évi V. 464—3 számú végzése folytán 350 korona 55 fillér és 197 korona 67 fillér tőkekövetelés, ennek a végrehajtási jegyzőkönyv szerinti eddig összesen 123 korona 16 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedett lakásán Csik-Gyimesbükkiben, esetleg Csikszepvizen leendő eszközésére 1908. évi július hó 8-ik napjának délelőtti 9 óra határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvények 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén, becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszere dai ban, 1908. évi junius hó 18-ik napján.

Molnár Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

180—1908. szám.

Árverési hirdetés.

Csikszere dai közbirtokosságu részéről közhírré tesszük, hogy a nevezett közbirtokosságu tulajdonát képező és Suleza-völgyére hajló Kővessarok erdőrészt mintegy 35 kat. hold kiterjedésű területen levő és 253885 m²-re becsült lucfenyő haszonfa eladására iránt Csikszere dai közszere dai 1908. évi junius 27-én délelőtti 9 órakor zárt írásbeli ajánlattal egybekötött nyílt szóbeli árverés fog tartatni.

Kikiáltási ár 184,185 korona (egyszáznyolcvannégyezer egyszáznyolcvanöt) korona.

A kikiáltási ár 10 százaléka bánt-pénzképpen az árverési biztos kezéhez leteendő.

Az egykoronás bolyeggel ellátott zárt ajánlatok szintén 10 százaléka bánt-pénzzel, vagy megfelelő óvadékképes értékpapírral látandók el. Az ajánlatban kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti.

Utóajánlatok nem fogadotnak el.

Az árverési feltételek és a becsülésre vonatkozó közelebbi adatok a csikszere dai m. kir. erdőgondnokságnál és a közbirtokosságu elnökénél megtekinthetők.

Az erdőben fafelvétel csak a csikszere dai m. kir. erdőgondnokság előzetes engedélyével eszközölhető.

Csikszere dai, 1908. április 9.

Pálffy András, Ferencz János,
birt. jegyző, birt. elnök.

Sz. 640—1908. kj.

Árverési hirdetés.

Alulírott előjáróság közhírré teszi, hogy a Csikszere dai község tulajdonát képező, Gyimesközélpok község területén levő „Kápolna” patakba nyúló a csikszere dai 1246. és 1247. számú tjkvben A + 12123/8., 12123/9. hrsz.-mók alatt foglalt tjkvileg 183 kat. hold területű ingatlan Csikszere dai törvényhatóságának 4528—908. ai. számú határozatával adott engedély alapján 1908. évi junius hó 28-án délelőtti 8 órakor a helyszínen Csikszere dai község képviselő testületének kiküldött bizottsága által egy tömegben, vagy a kijelölendő parcellákban nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek elfog adatni.

Az árverési feltételek Csikszere dai község házájánál megtekinthetők.

Csikszere dai, 1908. évi junius hó 20-án.

Pál Dénes, Koncs Dénes,
k. jegyző, k. bír.

512—908. ki szám.

Faeladási hirdetés.

Vacsárcsi község „Csörgő” nevű erdejében törzsenkiúti bemérés után 14340 köbméterre becsült lucfenyő haszonfa-tömeg értékesítése czéljából folyó évi július hó 4-én délután 2 órakor Vacsárcsi község házájánál nyilvános szó- és zárt írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Kikiáltási ár: 86,500, azaz nyolcvanhatezeröttszáz korona.

Bánatpénz: 8650 korona.

A fatömeg kikiáltási áron alul eladotni nem fog.

Utóajánlatok nem fogadotnak el.

Az értékesítendő erdőrészt minden befektetés nélkül, télen-nyáron kitermelhető. Jókarban levő mezsei ut vezet az erdőtől a csikszere dai állomásig, melytől mintegy 10 kilométer távolságra fekszik.

Az árverési és szerződési feltételek és a becslési kimutatás megtekinthetők a csikrákosi körjegyzői irodában.

A z előjáróság.

Vacsárcsi, 1908. junius 2.

Mánya Antal s. k., Biró Kálmán s. k.,
körjegyző, 3—3 községi bír.

Árlejtési hirdetés.

Csikszere dai községben a törvényhatósági bizottság által idei 72. jegyzőkönyvi szám alatt hozott határozattal jóváhagyott terv és költségvetés alapján építendő község ház építési munkálatainak biztosítására nyilvános írásbeli versenytárgyalás hirdetek.

A versenytárgyalás Csikszere dai község házájánál 1908. évi junius hó 20-án délelőtti 8 órakor fog tartatni.

Kikiáltási ár 15761 korona 67 fill.

Bánatpénzül ezen összeg 10 százaléka készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban az írásbeli ajánlat mellé csatolandó s az ajánlatnak tartalmaznia kell, hogy az ajánlattevő az építési és szerződési feltételeket ismeri s azoknak magát aláveti.

Az árlejtésen csak magyar honos, okleveles és megfelelő anyagi biztosítékkal bíró építéssel vehetnek részt.

Építési és szerződési feltételek, valamint részletes terv és költségvetés a csikszere dai körjegyzői irodában megtekinthetők és lemásolhatók.

A képviselőtestület fentartja magának azt a jogot, hogy az ajánlatok közül — tekintet nélkül a megajánlott összeg nagyságára — szabadon választ-hasson, esetleg az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Utó- és távirati ajánlatok nem fogadotnak el.

Csikszere dai, 1908. junius 5.

Kelemen György,
körjegyző.

3—3

Sz. 2152—908. ki.

Pályázati hirdetés.

Csikvármegye felcsiki járásához tartozó Csikplocza nagy községben a községi jegyzői állás lemondás folytán üresedésbe jöven, arra ezenel pályázatot hirdetek.

J a v a d a l m a z á s.

1600 korona évi fizetés, természetbeni lakás, a felmerülő fuvár és napi díjakat esetenként a község pénztára hordozza, s a magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni o hajtják, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványaikat hozzam folyó évi junius hó 28-ig nyújtsák be. Határidő után érkező pályázatok figyelembe nem vétetnek.

A választást Csikplocza község házájánál, folyó évi július hó 1-én d. e. 9 órakor tartom meg.

Csikszere dai, 1908. junius hó 12-én.

Becze Imre,
főszolgabíró.

2—2

Hazai gyártmány! Kitűnő munka!

MAYER GÉPGYÁR

VAS- ÉS FÉMONTÓDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
SZOMBATHELY-BUDAPEST VI. kerület. Váci-körút 61. sz.

Benzinlokomobil eséplőszerelvények. Stabil benzinmotorok Szívógáz motorok faszén-, koks és antracit fűtésre. 120 HP.-ig. — Malomépítézet. — Szabadalmazott hidr. borsajtók, olajpresek s mindennemű gazdasági gépek.

Kedvező fizetési feltételek. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

974-908. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott község előjárósága közhírré teszi, hogy Csikszentkirály község és közbirtokosság tulajdonát képező mintegy 10,000 kat. hold mező- és erdőterületnek vadászterülete 6 egymásután következő évre 1908. évi július hó 15-én délelőtt 9 órakor nyilvános árverésen haszonbérbe fog adni a leg többet ígérőnek.

Az árverési feltételek a község-házánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az előjáróság:
 Csikszentkirály, 1908. június 15.

Cseh Károly. Simon Ádám,
 jegyző. 3-3 bíró.

MEGHIVÁS

A CSIKTUSNÁDI GYÓGYFÜRDŐ BIRTOKOSAI SZÖVETKEZETÉNEK
 Tusnádfürdőn, 1908. június 29-én délelőtt 11 órakor megtartandó **RENDES KÖZGYÜLÉSÉRE.**

TÁRGYAI:

1. Az 1907 évi mérleg, nyereség- és veszteség számla előterjesztése.
2. A felügyelő bizottság jelentése és az igazgatóságuk és a felügyelő bizottságnak a felmentése megadása.
3. Az igazgatóság előterjesztése a fürdőigazgató, orvosi, ügyészi, titkári és irtóki állás betöltésére vonatkozólag és ezen állások választás utján leendő betöltése.
4. Esetleges indítványok.

Tusnádfürdő, 1908. június 14-én.
KÁLLAY UBUL,
 elnök.

Üsletem folyó évi október hó 1-től Kapu-utca 48. sz. alatt nyílik meg.

Van szerencsém a t. közönség b. tudomására hozni, hogy Brassóban, Lencsér 26. szám alatt ideiglenesen

SZÜCSMŰNELY

nyitottam, hol kizárólag saját készítményű mindennemű női gallérok (boak) karmantyuk (mullok), szörme, krimmer és szövet sapkák a legújabb divat után a legolcsóbb árak mellett kaphatók.

Ugy a fővárosban, mint a külföldön szerzett tapasztalataim e téren abban a kellemes helyzetbe juttattak, hogy a legmesszebb menő üzleteknek a legpontosabb és legmagyobb megelégedésre megrendelés után cseget tudok tenni.

A fent említettek kivül készítek a legújabb divat után mindennemű szörme, női és gyermek-kabátokat, figarok és palétákat, egyszóval e szakmához tartozó összes ezikeket leggyorsabban pontos kiszolgálás és legolcsóbb árak mellett.

Ugyintén elvállalok bebeleléseket, prémeséseket, javításokat és átalakításokat.

Nálam vásárolt szőrmeárak díjmentesen tisztítottak.

Becses pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Weiszfeiler Sándor,
 42-52 pipere-szűcs.

Vidéki megrendelések a leggyorsabban lesznek eszközölve.

Kitűnő zamatu, csakis havasi málnából és legisztább kristály-cukorból készült

MÁLNASZÖRPÖT

ajánl a „Szépvízi Gyógyszertár.” — Ára: egy 4 kiló szörpöt tartalmazó befőtt korsónak, postán, ::: díjmentesen szállítva :::

7 korona 30 fillér.

Nagyobb vételnél előnyárak!
 Minta kívánatra ingyen!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Brassóban saját telkemen (Vasut-utca, a tramway elágazásánál) bel- és külföldi ::: márványból faragtatok és csiszoltatok :::

BÚTOR-MÁRVÁNYLAPOKAT ÉS SIREMLÉKEKET

Továbbá raktáron tartok: Gránit, Sienit, Labrador és Andesyt kemény közetű siremlékeket, amelyek kaphatók 20 koronától 2000 koronáig. Mind első kézből a legolcsóbban szereshetők be. — Gyöngök mellőzésevel kérem egész bizalommal hozzám fordulni, mert ez által nagy megtakarítás érhető el. — Szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel:

NAGY JÓZSEF :: kőfaragó mester :: BRASSÓBAN.

MOTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

HERKULES-MOTORVÁLLALAT
 Budapest V., Váci-ut 30.

Ajánlja egy eséplési, mint malomüzemre kitűnően alkalmas, leggyorsabb benzínlokomobil-jait, melyek V. ker., Váci-ut 30. szám alatti gyárban bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás kifogástalan :::üzemert:::

Üzemzavarok kizárva! Bámulatosan egyszerű szerkezet! Rendkívül csekély benzinfogyasztás. 13-14-éves flu is kezelheti!

Árjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre!
 Kétszáz darab elismerő levél a Magyarországon üzemben levő motorokról!

A hatalom és ártatlanság keverékei az

ALBA BIVALYTEJKRÉM . . . ára 1 ker. 50 fill.
ALBA BIVALYTEJKRÉM SZAPPAN ára 1 ker. — fill.
ALBA BIVALYTEJKRÉM HÖLGYPOR ára 1 ker. 50 fill.

hatása gyors és állandó. — Dr. gróf Hugonnay Vilma budapesti orvos szerint az Alba bivalytejkrém készítmények arc- és kéz bőr finomítására, a szeplők és más arctisztatlanságok eltávolítására a legjobban ajánlható és legmegbízhatóbb szerek, melyek egy jóságos és láthatatlan tündér varázs erejével hatnak s rövid használat után is, rózsás színt és ifjú báj kölesönöznek az arcnak.

A legkiválóbb orvos szakértők véleménye szerint a kevésbé szép nő arca is valóságos átszellemlül ezen abszolút tisztaságú Alba bivalytej készítményektől. — Az Alba bivalytejkrém készítmények nem csak harmat finomságot és ruganyosságot kölcsönöznek az arcnak, hanem hideg, szél és nap ellen is a leghatásosabban megvédik. A krém és szappan egyforma jóhatású, a hölgypor pedig a krémre kitűnően tapad és az arcon felismerhetetlen. 2 krémet, 2 szappant, 2 hölgyport bérmentve küld a készítő:

BALÁZSOVICH SÁNDOR KORONA GYÓGYSZERTÁRA
 ÉS SZÉKELYFÖLDI TERMÉKEK SZAKLABORATORIUMA, SEPSISZENTGYÖRGYÖN.

Csikszereében kapható a gyógyszerárakban, valamint Fekete Vilmos illatszer-raktárában.

GŐZ-, HÖLÉG ÉS GYÓGYFÜRDŐ A SZOBÁBAN!

Száz és száz orvos korszakot alkotónak jelentette ki az egészségápolás terén. — Közismert dolog hogy

REUMA, CSÚZ ÉS KÖSZVÉNY

ellen az egyedüli biztos hatású szer a hőfürdők ::: (gőz- hőlég és gyógyfürdők) rendszeres használata :::

A „Sanitas” szobafürdő készülékkel otthon lakásának bármely szobájában a leghatásosabb gőz- és hőlég fürdőt készítheti bárki, 5 perc alatt 5 fillér költséggel. A lakásban a kényelem növevénye. Kipróbált biztos hatású szer nátha, torokfájás, helyreállítás, álmatlanság eseteiben. stb. Nélkülözhetetlen minden egészséges embernek is. Használat után teljesen összehajtható és valamely szekrény mögé állítható.

A készülék megtekinthető vételkötéleztetés nélkül Szvoboda Józ. képviselőmnél helyben, sőt kívánatra házról is bemutatattik.

FÖRSTNER ALADÁR

a „Sanitas” szobafürdő-készülék egyedül gyártója.
 Budapest, VII. kerület, Alsóerdősor 30. sz. Telefon 97-51.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdaságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-GYÁR BRASSÓBAN.

Csikszereében kapható: Albert Balázs és Fia urak kereskedésében.

Nyomatott Szvoboda József könyvnyomdájában, Csikszereében, 1908